

PROTOKÓŁ z XLI posiedzenia Rady do Spraw Cyfryzacji, które odbyło się 7 października 2022 roku, o godzinie 15:00 w formie wideokonferencji.

Spotkanie z Panem Ministrem Januszem Cieszyńskim na temat przekształcenia Centralnego Ośrodka Informatyki w Agencję Informatyzacji z udziałem Pana Jana Kostrzewy z Centrum Cyberbezpieczeństwa - IGB Ministerstwa Sprawiedliwości.

Posiedzenie rozpoczęło się od wprowadzenia do tematu projektu ustawy o przekształceniu Centralnego Ośrodka Informatyki w Agencję Informatyzacji i ustawy o krajowym centrum przetwarzania danych. W toku rozmów było zgłoszonych szereg uwag, obaw i postulatów. Następnie głos zabrał Pan Minister Janusz Cieszyński. Zaznaczył potrzebę szczegółowego omówienia poruszanych kwestii. Wskazał, że twórcy pytań i wątpliwości nie zrozumieli intencji twórców ustawy. Wyjaśnił, że Agencja nie jest tym, co zakładała koncepcja agencji informatyzacji, przedstawionej przez Minister Annę Streżyńską. Nie jest to koncepcja, która zakłada konsolidację wszystkich zasobów IT funkcjonujących w państwie. Tego rodzaju centralizacja doprowadziłaby do paraliżu i zatrzymania postępów cyfryzacji. Pan Minister wskazał, że każdy większy resort powinien mieć swój silny ośrodek odpowiedzialny za realizację projektów informatycznych, ponieważ wymagają one unikalnych kompetencji. Z drugiej strony serwowanie jakiegokolwiek usługi dla obywatela wymaga dzisiaj warstwy IT. Biorąc pod uwagę doświadczenia administracji państwowej zakładanie, że zarządzanie przez jednego ministra spowoduje większą skuteczność i lepszą organizację, jest nierealistyczne. Agencja w żadnym wypadku nie ma na celu przejęcia rynku, który był do tej pory zajmowany przez dostawców komercyjnych. Upaństwowienie nie jest rozwiązaniem problemu - może jedynie generować nowe problemy. Należy podążać w stronę rozwiązań, które są połączeniem tych dwóch kierunków. Z jednej strony jest silna administracja państwowa, z drugiej prosperujący biznes. Pan Minister wskazał, że strona rządowa nie chce dzisiaj przejmować tego, co inne resorty robią dla ich własnych jednostek. Po drugie nie chce przejmować tego, co dla nas i dla innych resortów, robią dzisiaj firmy komercyjne. W ciągu ostatnich miesięcy nie można absolutnie mówić o tym, że spadło zaangażowanie w projekty firm z rynku. Pojawiły się nieznane dotąd sytuacje, kiedy w związku z wojną na Ukrainie zaangażowano społeczność programistów, żeby organizowała wspólnie projekty z KPRM. Wcześniej nie było takiej formuły, choć wszyscy wiedzieli, że pomoc jest potrzebna. Dzisiaj COI realizuje wiele projektów wspólnie z wiodącymi partnerami komercyjnymi.

Pan Minister wskazał, że ustawa o przekształceniu Centralnego Ośrodka Informatyki w Agencję Informatyzacji nie mówi o powstaniu nowej agencji – to ustawa, która zmienia formułę prawną funkcjonowania COI. Celem jest usprawnienie procesu tworzenia rozwiązań cyfrowych, za które odpowiada KPRM. Pan Minister wspominał, że w KPRM istniały trzy niezależne od siebie fabryki oprogramowania - jedna w COI, druga w NASK-u i trzecia w samym KPRM oparta o body leasing, przez co zespoły realizowały projekty, które się ze sobą nie widziały. Usługi wyglądały inaczej i były dostępne tylko w niektórych kanałach - stąd to

połączenie. Proces odpłatnego zlecenia do COI, który dzisiaj występuje, jest dla KPRM Cyfryzacja realizowany według umów wymagających każdorazowego zlecenia. Obecnie brakuje szybkości działania. Utrzymywany jest po obydwu stronach zbędny aparat biurokratyczny. Chodzi o to, aby nie zajmować się kwestiami formalnymi, ale biznesowymi. Trzeba usprawnić i przyspieszyć proces tworzenia rozwiązań cyfrowych, a także zwiększyć sprawność wykonywania zadań. Obawy, że przepisy służą temu, aby wszystko przejąć, są niezgodne z intencjami twórców projektu ustawy. Strona rządowa nie daje żadnych nowych instrumentów w tym zakresie, ale dostosowuje stan faktyczny do potrzeb. W zakresie podstaw prawnych, zdecydowano się na państwową osobę prawną, bo to jest formuła dająca największą swobodę działań. Mowa o podmiocie, który będzie jednostką finansów publicznych. Pojawiały się uwagi, że Agencja nie będzie zobowiązana do stosowania prawa zamówień publicznych, jednak takie zobowiązanie będzie. Nikt sobie nie wyobraża innych możliwości. Przekształcenie nie będzie, poza kosztami organizacyjnymi, wiązać się z żadnymi dodatkowymi kosztami. W Agencji będą pracować osoby z COI oraz pracownicy departamentów KPRM, którzy dzisiaj pracują z nimi w innej instytucji. Ważne jest zapewnienie dobrych ludzi z zakresu IT i biznesu. Pan Minister zachęcił do odwiedzenia strony [Badania i Projektowanie](#), gdzie prezentowane są makiety rozwiązań. Usługi będą nastawione na wygodę obywatela i urzędnika. Taki jest cel przekształcenia COI, aby w jednym miejscu znalazło się IT i biznes. Konieczne jest funkcjonowanie agencji w oparciu o strategię i plan operacyjny.

Agencja będzie odpowiadać za rozwój i utrzymanie systemów Ministra Cyfryzacji, m.in. : rejestrów paszportów, dowodów osobistych, PESEL, ewidencji pojazdów i kierowców, ePUAP, Profilu Zaufanego, Węzła Krajowego. Agencja na zasadzie pomocniczości będzie mogła realizować projekty na rzecz innych resortów. W ostatnich latach Minister Cyfryzacji wspierał m.in. Głównego Inspektora Sanitarnego w zakresie SEPIS, a także Urząd Zamówień Publicznych. W fazie inicjowania są projekty, których sponsorem będzie m.in: Ministerstwo Infrastruktury - system biletowy, Ministerstwo Rozwoju i Technologii - pilotaż rejestru urbanistycznego. Obecnie Minister Cyfryzacji dostarcza nieodpłatnie usługi dla innych podmiotów, m.in. aplikacje do elektronicznego obiegu dokumentów, Portal RP (strony internetowe podmiotów), portal BIP.

Nie ma takiego ryzyka, aby Agencja funkcjonowała zupełnie samodzielnie. Projekt ustawy przewiduje zmiany w ustawie o działach administracji rządowej¹. Zgodnie z proponowaną treścią art. 12a ust. 3. *Agencja Informatyzacji będzie podlegać ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji*. Taki zapis stwarza możliwość wydawania poleceń. Prezes Agencji będzie podległy wobec Ministra Cyfryzacji. Agencja będzie kontrolowana przez finanse. Projekt ustawy przewiduje działanie Agencji na podstawie planu operacyjnego i 5 - letniej strategii zatwierdzonej przez Ministra. Minister będzie administratorem danych gromadzonych w rejestrach odpowiedzialnym m.in. za określenie celów ich przetwarzania. Będzie miał prawo zażądać przygotowania i wdrożenia planu naprawczego. Do uprawnień

¹ Ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz.U. z 2021 r. poz . 1893, z późn. zm.)

Ministra należeć będzie także kontrola działalności Agencji na zasadach ustawy o kontroli w administracji. Minister będzie zatwierdzał zmiany w planie finansowym Agencji oraz udzielał dotacji na jej funkcjonowanie.

Po zakończeniu wystąpienia Pana Ministra, Pan Przewodniczący, który zbierał uwagi do projektu ww. ustawy od członków Rady, stwierdził, że wiele z obaw czy zastrzeżeń wynika z tego, że pewne sprawy są niecałkowicie dookreślone. Następnie Pan Minister zaproponował stworzenie węższego zespołu, który zająłby się tą kwestią bardziej szczegółowo. Wynika to z faktu, że jest potrzeba przyjrzenia się szczegółom ustawy. Istnieje możliwość modyfikacji przepisów. Pan Przewodniczący przypomniał własne stanowisko na temat możliwości powołania Agencji.

Jeden z członków Rady stwierdził, że nikt nie podważa konieczności powstania Agencji Informatyzacji. Przy tego typu projektach zawsze jest mnóstwo wątpliwości, dyskusji i rozmów. Wskazał na potrzebę rozwiania wątpliwości i podziękował Ministrowi za wyjaśnienia.

Inny z członków Rady wyraził zrozumienie kierunku wspomnianych działań. Wskazał na potrzebę konsultacji z biznesem i zgłosił się do konstruktywnej pracy z Panem Ministrem.

Pan Minister zgodził się co do celu wspólnego spotkania. Wskazał, że o wiarygodności jego intencji świadczy pełne przedstawienie omawianej materii. Pan Minister jest w pełni otwarty na współpracę i konsultację z zainteresowanymi stronami.

Pan Minister Janusz Cieszyński wspominał o dylematach wyboru pierwszego prezesa omawianej instytucji oraz potencjalnym pomysłem powołania dyrektora COI na stanowisko prezesa z powodów praktycznych. Ostatecznie jednak Minister popiera pomysł konkursu oraz jednorocznej kadencyjności zarządu, celem możliwości cyklicznego jego rozliczania oraz nadania pewnych standardów korporacyjnych instytucji.

Zadane zostało krótkie pytanie na temat budżetu Agencji Informatyzacji i ciągłości budżetu COI po jego likwidacji. Odpowiedź na to pytanie była twierdząca – budżet Agencji Informatyzacji będzie bazował na budżecie COI.

Wiceprzewodniczący zapytał o zmiany w krajowym systemie cyberbezpieczeństwa. Pan Minister odpowiedział, że zmiany dotyczyły bardziej konieczności formalnych, choć kwestia cyberbezpieczeństwa jest jego zdaniem na tyle istotna, iż nie warto na nią szczędzić ani środków, ani czasu.

Kolejne pytanie dotyczyło kwestii ustawowego uregulowania phishingu. Pan Minister opowiedział drogę legislacyjną i zapewnił, że wkrótce zakresy obejmowania ustawy zostaną ujednolicone i proces prac legislacyjnych projektu ruszy dalej.

Pojawiło się pytanie odnośnie ustawowych środków przeciwdziałania *fake newsom*, powołując się na zagraniczne doświadczenia. Pan Minister Cieszyński ostudził zapał w tej sprawie tłumacząc, iż kwestie *fake newsów* są bardzo skomplikowane w dzisiejszym świecie i rządowe środki ograniczające możliwości publikowania w sieci na dzień dzisiejszy budzą

prawdopodobnie zbyt wiele kontrowersji - nie ma pewności czy jest to zadanie, z którym powinna mierzyć się administracja rządowa. Powołana została natomiast odpowiednia funkcja państwowa zajmująca się bezpieczeństwem informacyjnym Polski, odpowiada za to Pan Minister Żaryn. Ponadto walka z dezinformacją odbywa się w ramach działań NASKu, który dociera do szerokich grup odbiorców.

W dalszej części dyskusji pojawiło się pytanie odnośnie projektu ustawy chroniącej dzieci w Internecie oraz jej zgodności z dyrektywą Parlamentu UE ocierającą się o tożsame założenia zasadnicze. Drugie pytanie dotyczyło tematu projektu ustawy o krajowych centrach przetwarzania danych. Zgłoszono wątpliwości co do kwestii wyłączenia z niej prawa o zamówieniach publicznych. Pan Minister odpowiedział na pierwsze pytanie, iż jednak rządowy projekt różni się u podstaw od koncepcji europejskiej, która skupia się głównie na phishingu, zaś rządowy projekt dotyczy także dostępu małoletnich do treści niewłaściwych. W ramach odpowiedzi na drugie pytanie Pan Minister odpowiedział, iż rezygnacja z tego zapisu znacząco wydłużyłaby proces realizacji samych formalności, uniemożliwiając w tym przypadku wykorzystywanie środków z KPO. Pan Minister zaznaczył jednak, że kwestia wciąż jest analizowana.

Jeden z członków Rady poprosił o komentarz w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o szczególnych zasadach wynagradzania osób realizujących zadania z zakresu cyberbezpieczeństwa. Pan Minister odpowiedział, iż zasadniczym elementem tej ustawy jest przejście finansowania z funduszowego na budżetowe, co oznacza konieczność zaangażowania pionu finansowego Ministerstwa Finansów. Z uwagi na inne priorytety Ministerstwo Finansów poprosiło o prolongatę w realizacji tego projektu. Minister zapewnił jednak, że projekt wciąż cieszy się odpowiednią uwagą.

Uczestnicy posiedzenia:

Członkowie Rady:

1. Izabela Albrycht
2. Katarzyna Chałubińska-Jentkiewicz
3. Andrzej Dulka
4. Agnieszka Gryszczyńska
5. Michał Kanownik
6. Janusz Kosiński
7. Karol Krawczyk
8. Anna Beata Kwiatkowska
9. Mirosław Maj
10. Dariusz Milka – Wiceprzewodniczący
11. Józef Orzeł - Przewodniczący
12. Bolesław Piasecki
13. Mateusz Tykierko

Zaproszeni goście:

14. Janusz Cieszyński, Sekretarz Stanu w KPRM, Pełnomocnik Rządu ds. Cyberbezpieczeństwa
15. Jan Kostrzewa, Centrum Cyberbezpieczeństwa - IGB Ministerstwa Sprawiedliwości
16. Wiesław Paluszyński, ekspert Rady
17. Jacek Paziewski, ekspert Rady
18. Przemysław Sypniewski, ekspert Rady

Sekretariat Rady i pracownicy Kancelarii Prezesa Rady Ministrów:

19. Natalia Matyba, Zastępca Dyrektora Departamentu Polityki Cyfrowej w KPRM
20. Maciej Górski, Dyrektor Departamentu Zarządzania Systemami w KPRM
21. Łukasz Wojewoda, Dyrektor Departamentu Cyberbezpieczeństwa w KPRM
22. Aleksandra Ciszewska, Radca, Departament Tożsamości Cyfrowej w KPRM
23. Gawęł Lisowski, Główny specjalista, Departament Tożsamości Cyfrowej w KPRM
24. Ewa Świętochowska, Ekspertka, Departament Tożsamości Cyfrowej w KPRM
25. Sylwia Stefaniak, Ekspertka, Departament Tożsamości Cyfrowej w KPRM

26. Katarzyna Stopińska, KPRM
27. Katarzyna Gójska, KPRM
28. Joanna Laskowska, KPRM